

EDİTÖRÜN NOTU

Değerli okurlar,

Bu sayımız iki temaya odaklanmaktadır: Bağımsızlıklarının 30. Yılında Türk Devletleri ve Zaferler ayı Ağustos....

Ağustos ayı Türk tarihinde “zaferler ayı” olarak anılır. Böyle anılmasında iki büyük zaferin; 1071 Malazgirt ile 1921 Sakarya ve 1922 Büyük Taarruz’un hem meydana getirdikleri değişiklikler, hem de sanata ve edebiyata yansımış sembolik anlamlarıyla büyük etkileri vardır. Ancak unutulmamalıdır ki, Belgrad, Mohaç, Kıbrıs gibi Türk tarihindeki pek çok zafer de bu ayda kazanılmıştır. Bu güzel nedenle, TÜRKİZ’in 58. Sayısında bu zaferlerin ilgi çekici yönlerine ışık tutan üç araştırmaya yer verdik.

Erkan Göksu, “İmparator mu Kaybetti, Sultan mı Kazandı?” sorusunu sorduğu araştırmasında Malazgirt Savaşı ve zaferine ilişkin yorumlarda yaygın bir kanaate dönüştürülen bir hususu sorgulamakta, Selçuklu tarihine ilişkin birincil kaynaklarla Sultan Alparslan’ın askerî deha ve üstünlüğünün sonuca etkisini tahlil etmektedir.

Kader Altın, “Malazgirt Savaşı Sonrası Kurulan Türk Beyliklerinin Anadoludaki İzleri” başlıklı çalışmada, Türkiye’de tarih öğretiminde üzerinde yeterli derecede durulmadığını düşündüğüm bir konuyu incelemektedir. Saltuklu, Artuklu, Ahlatşah, Mengücek, Dilmaçoğlu, Yinaloğlu gibi Doğu ve Güneydoğu Anadolu’da neredeyse birer asır hüküm sürmüş Türkmen Beyliklerini Altın’ın bu çalışması ile daha yakından tanımaktayız.

Kemal Taşcı, “Birinci Oğuz Muhacereti Esnasında Anadolu Türkmenlerinin Merkezi Ahlat ve Malazgirt Savaşı’na Neden Olan Türkmen Akınları” başlıklı makalesinde Türkmenlerin Selçuklu devlet adamları tarafından Anadolu’ya yönlendirilmelerini, Türkmenlerin Anadolu seferlerini, Anadolu’nun fetih aşamalarını birincil kaynaklardan ve oldukça kapsamlı biçimde incelemektedir.

Aylardan Ağustos olmasının yanısıra yıllardan 2021 olması da takvime anlam katan bir boyut. Zira 2021 yılı, 1991'in yani Sovyetler Birliği'nden bağımsızlaşan beş Türk devletinin 30. Bağımsızlık yıldönümlerini ifade etmekte. Her ne kadar binlerce yıllık tarihe sahip Türk milletinin birer parçası olmaları nedeniyle tarihte görkemli devletler kurmuş olsalar da, Kafkasya ve Türkistan Türklerinin modern dönemde milli kimlikleri ile ikinci defa devletleşmeleri 1991 yılında olmuştur. Bundan önceki kısa devlet tecrübeleri ise, Birinci Dünya Savaşı'ndan sonra; Azerbaycan'da "Demokratik Cumhuriyeti", Kazakistan'da "Alaş" örnekleri olmuştur. Geride bıraktığımız 30 sene içinde Anadolu'nun doğusundan Çin sınırına, Volgograd'dan Altay'a kadar geniş bir sahada muazzam gelişme ve değişim olmuştur. Bu devletler kendi kurumlarını inşa ederken kimliklerini ve devlet kültürlerini de inşa etmişlerdir. Dünyada ve bölgelerinde yaşanan gelişmelerden etkilenmiş bunlara etki sunmuşlardır. Adeta sıfırdan yükselmiş yeni şehirler meydana getirmişler, başkentler kurmuşlardır. Uluslararası enerji antlaşmaları imzalamış, boru hatları çekmişlerdir.

Tarımdan eğitime, sanayiden ulaşıma kadar pek çok sahada Sovyet dönemi mirasını yeni olanlarıyla değiştirmek, bunun maliyetini karşılamak, yeniden üretmek, rekabeti önce kurmak sonra korumak azımsanacak işler değildir. Bunun yanında, milli ordularını kurmak, silah/savunma sistemlerini güncellemek, eskiden kalan sınır sorunlarını çözmek gibi meseleler de hayatî önemi haiz olmuştur. ABD, Rusya, Çin hatta Pakistan ve Hindistan gibi aktörlerin ilgi sahasındaki bu jeopolitik alan bir Türk coğrafyasıdır. Türkiye, bu devletleri ilk tanyan devlettir. 1990'lardan itibaren de buraya ilgi ve kaynak sarf etmiştir. Ancak Türk dış politikasında daha ağırlıklı bir unsur haline gelişi oldukça yakın zamanlarda olmuştur. 2021 yılına girmeden hemen önce Karabağ'ın işgalden azad edilmesi, Türk Konseyi'nin ilgi odağına dönmesi ve güçlenmesi Türk Devletlerinin 30. Yaş günleri açısından büyük müjdelere olmuştur.

Bu itibarla, 58. Sayımızı "30. Yılında Bağımsız Türk Devletleri" sayısını olarak da değerlendirmek mümkündür.

Turgay Düğen, “Bağımsızlığının 30. Yılında Kazakistan: Güvenlik, İstikrar ve Uluslararası İşbirliği” başlıklı çalışmasında, Türkistan’ın en büyük ülkesine sahip olan Kazakistan’ın bölgede ve dünyada adeta nereden nereye geldiğini ortaya koymaktadır. Bütüncül bir Türkistan araştırmacısı olan Düğen, Kazakistan’ın özellikle son yıllarda öne çıkan bölgesel işbirliği, arabuluculuk gibi girişimlerine de işaret etmektedir.

Erol Turan ve Asuman Yaprak tarafından kaleme alınan “Avrupa Birliği ve Almanya’nın Bağımsızlık Sonrası Orta Asya Ülkelerine Yönelik Politikaları” başlıklı çalışmada, en azından Türkiye’deki bölge çalışmalarında ıskalanan bir boyut mercek altına alınmaktadır. Türkistan’a dönük AB politikası hakkında bölgenin Batı’ya entegrasyonu ve aşırılıkçıktan uzak tutulması öncelikleri bilinse de bunun ayrıntıları, politikaların nasıl hayata geçirildiği üzerinde pek durulmaz. Turan ve Yaprak bu boşluğu gidermek için önemli bir katkı sunmuşlardır.

Mustafa Kemal Öztopal, Türkistan’ın hidrokarbon zenginliklerle değil, tabii güzelliklerle öne çıkan ve görece küçük aktörü Kırgızistan’ın dış politikasını tahlil ettiği çalışmasında, bu ülkenin kendine özgü demokrasi tecrübesini okurlara anlaşılır ve sürükleyici biçimde sunmaktadır.

Bu sayımızda yukarıdaki iki temanın dışında olan iki kıymetli makale bulunuyor. Selim Kurt ve Oğuzhan Kaya, sosyal medyanın terör örgütleri tarafından kullanılmasına ilişkin yaptıkları araştırmayı “Yeni Terörizm” Bağlamında Bir Manipülasyon Aracı Olarak Terör Örgütlerinin Sosyal Medya Kullanımı: DAEŞ Örneği” başlığıyla bizlerle buluşturdular. Çalışmada bir kavram olarak yeni terörizm üzerinde durulmakta ve münhasıran DAES’in sosyal medya propaganda unsurları üzerinden konu incelenmektedir.

TÜRKİZ’in bir önceki özel sayısında yayımlanması planlanmış olsa da teknik bir nedenle bu sayıya aktarılması zarureti ortaya çıkan çalışmasında Salim Gökçen, Türk İstiklal Marşı’nın şairi Mehmet Akif Ersoy’un vefatının Türk basınında nasıl yankı ve yansıma bulduğunu ortaya koymaktadır.

Tarihi zaferlerle dolu Türk milletinin genç nesillerinin bu sayımızdan daha fazla yararlanması ümidiyle, yazarlarımıza ve hakemlerimize teşekkür ederek keyifli okumalar dilerim.

Prof. Dr. Yalçın SARIKAYA

Editör